

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus II. De donatione causa mortis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

teri, aut extraneo, contra officium paternae pietatis, si scilicet per hoc legitima reliquis jure debita, vel auferatur, vel diminuat, L. 1. 2. 5. & 7. C. de offic. donat. Si peras, an donatio inter vivos revocari possit ob alias causas ingratitudinis Donatarii, vel pares, vel majores? R. negativam esse conformiorem juri, cum in cit. L. *fin.* dicatur: *Ex his tantummodo causis donationes everti conedimus*; affirmativam autem aequitati. v. Lefl. l. 2. de Just. c. 18. n. 104.

1953. **Q**uestio sexta est, an valeat inter vivos donatio omnium bonorum: praesentium, & futurorum? corporalium, & incorporalium? R. 1. non esse illicitam jure natura; quia fieri potest etiam summè laudabiliter, ut patet in his, qui relicto seculo, bona omnia donant pauperibus, vel ad alias pias causas, & in Religioso statu Deo serviunt; cum in tali donatione nihil omnino dissonum rectae rationi contineatur; ex quo etiam sequitur jure natura validam esse talem donationem, loquimur autem de donationibus inter vivos.

1954. **R**esp. 2. dictam donationem jure civili prohibitam, & invalidam esse. L. *stipulatio hoc modo concepta* ff. de verb. oblig. L. *omnes* §. *1. n. 104.* ff. quae in fraudem Creditorum: cum adimat facultatem testandi, praebet causam captandi mortem donantis, & Subditos Reipublicae reddat miseros; Loquimur autem de donatione inter vivos; ita tenet communissima sententia, & ferè etiam praxis Tribunalium, ut notat Wading⁹ de contr. D. 3. dub. 12. §. 1. Hauldus tamen tom. 3. tr. 9. n. 167. ait talem donationem nullo jure videri prohibitam; ubi leges, & canones in contrarium dissolvit, & complures etiam, pro sententia sua Doctores affert, satis probabiliter; si tamen retineatur prior opinio; ab ea excipietur. 1. donatio ob causam, cum non sit donatio stricte. 2. donatio omnium bonorum, reservato tamen usufructu (jure usufructuarii donanti salvo) qui sufficiat pro alimentis, & facultate testandi de fructibus; sic Castropalaus cit. §. 3. n. 2. 3. donatio omnium bonorum facta ad pias causas; nam, his praedjudicare non possunt leges, ut diximus alibi. 4. donatio omnium bonorum causa mortis; cum enim revocabilis sit, non auferit facultatem testandi, nec donantem miserum reddit.

1955. **N**ot. autem 1. sub nomine omnium bonorum,

mobiliu, & immobiliu, vi verborum, non venire jura, & actiones. L. à *Droo Pio*. §. *in venditione*. ff. de re judic. L. *quod Tuberonis*. §. *in peculio*. ff. de peculio; Secus sub nomine *bonorum incorporalium*; nota 2. nec sub nomine omnium bonorum *in tali loco* venire jura, & actiones; quia jura, & actiones *loco* non continentur; L. *Cajus* ff. de Legat. 2. L. *si fideicommissum*, ff. de Judiciis. Jul. Clar. §. *Donatio*. q. 19. nota 3. donatione *hereditatis*, sub hoc nomine intelligi etiam jura, & actiones; nam nomine *hereditatis* univèrsum jus defuncti intelligitur, L. *aliud*. ff. de verb. signif. quando autem donatur *hereditas*, intelliguntur sola bona *praesentia*, nam hereditas *contractu inter vivos* dari non potest, L. *hereditas*, C. de pact. conventis. L. *pactum, quod detati*, C. eod. & L. *Ex eo*. C. de inutil. stipulat. an autem donatio omnium bonorum, quam jus commune invalidat, appposito juramento confirmetur, sic, ut valeat vi pacti, & obliget in vi Justitiae? resolvitur ex dictis l. 1. ad tit. de pactis, ubi diximus, quod pacta, jure positivo irrita, appposito juramento obligent *in vi juramenti & religionis*; non autem *in vi pacti*, seu *justitiae*; sic Castropalaus P. 7. D. 2. p. 24. §. 2. n. 1. contra Hauldum tom. 3. tr. 9. n. 165.

ARTICULUS II.

De donatione causa mortis.

1956. **D**onatio causa mortis, de qualatè in jure L. 1. & L. *Senatus*. ff. de mortis causa donat. & Instit. de donat. sic describitur à Molina tr. 2. dist. 287. Donatio causa mortis est, quando gratis aliquid traditur, aut promittitur, ut donantis morte absolute, aut ea sola morte, quae de proximo, quando donatio fit, timetur, secuta, ante donatarii mortem, res irrevocabiliter donatarii fiat; cum deambulatoria donantis usque ad ipsius mortem facultate revocandi omnino eandem donationem; discrimen inter testamentum, & donationem causa mortis constituit Covarr. 3. p. in rubric. de testam. n. 13. quòd in testamento non requiratur praesentia haeredis L. *cum Pater* §. *Surdo*. ff. de legat. 2. at in donatione causa mortis requiratur praesentia donatarii L. *si inter mortis*. ff. de donat. causa mort. adeo, ut alius nequeat donationem nomine alterius acceptare, nec acceptatio postea facta per donatarium prosit.

1957

Ex hoc deducitur donationem causa mortis fieri, ut res donata, primum secuta donantis morte donarii fiat; hinc, ante mortem donantis, semper revocari potest; quod intellige, si donet absolute in tempus; & hoc exprimendum est; nam alias præsumitur facta donatio causa mortis *presentis*, nimirum facta sub conditione, casu quo *nunc* mors eveniat, de quo Castropalaus cit. p. 13. n. 3. Hæc donatio convenit cum donatione inter vivos quoad initium, & productionem; hinc indiget acceptatione donarii. L. *inter mortis*. ff. de mortis causa donat: quoad effectum autem convenit cum legato, & dispositione ultimæ voluntatis; hinc requirit solennitatem testium, necessariam ad Codicillum L. *ult.* C. de donat. mort. caus. & revocari potest à donante, quam diu vivit, L. *si mortis causa*. ff. eod. & ex illa debetur Falcidia, sicut ex legatis, L. *cum Patris*. ff. de legat. 2. L. *si mortis*. C. ad legem Falcidiam; & sufficit capacitas in donatario tempore mortis, donantis L. 1. ff. de legat. 3. junct. gloss. ac si facta est in testamento, vel Codicillo, his ruptis, & illa rumpitur; sed hoc sub opinione est, ut notat Castropalaus n. 5. his præmissis:

1958 Dubitari potest 1. unde dignosci queat, donationem factam esse *causa mortis*, vel inter vivos? 2. quid donare possint causa mortis? 3. in specie, an id possit mulier? 4. an Usurarius manifestus? 5. an valeat donatio inter conjuges causa mortis? Ad 1. ad id id pendere ex intentione donantis, & quidem non esse censendam causa mortis, si concepta sit absque ulla mentione mortis, tamen si facta sit ab infirmo, & morti proximo, L. *Seia*. §. *fin.* ff. de donat. Deinde etiam donatio inter vivos censeri debet, quando mentio mortis solum fit pro executione donationis, ut, si infirmus dicat: dono Titio centum, quæ illi post mortem meam præstentur; nam hic mentio mortis fit pro tempore, quo fieri debet executio, consequenter non donationis, sed executioni adjicitur; sic Fachinaus c. 13. controvers. c. 22. ex hoc autem, quod donator promiserit se non contraveniturum donationi causa mortis, non constituit donationem inter vivos. Ad 2. r. filium familias, puberem, etiam absque consensu Patris, donare posse causa mortis de bonis castrensibus; & quasi castren-

sibus, ratio est, quia, cui testamenti factio permessa est, ei etiam permessa est donatio causa mortis, ut tradit Molina de jure, & justitia. D. 288. §. *quid de hære*; Castropalaus cit. p. 16. n. 1. & alii; & probatur ex L. *Filius*. ff. de donationibus, §. *hæc omnia*, 6. ibi: *Cæterum, qui habent castrense pecunium, vel quasi castrense, in ea conditione sunt, ut donare, & mortis causa, & non mortis causa possint, cum testamenti factionem habeant.* Præter hæc not. probabilius etiam causa mortis à filio familias donari posse cum expresso consensu Patris de bonis adventitiis; quia sic contrahere potest; talis autem donatio magis accedit contractibus, quoad suam productionem, quam testamento; minores autem absque Curatoris autoritate non possunt donare mortis causa, prout colligitur ex L. *filii familias*. ff. de donat. ibi: *pari autem ratione, qua donare filius familias prohibetur, donare causa mortis prohibebitur*; at minori prohibita est donatio inter vivos absque Curatoris interventu; ergo censenda est prohibita mortis causa donatio absque eo consensu; unde, quando dicitur: *cui conceditur testamenti factio, conceditur donatio causa mortis*, subintelligenda est, nisi à jure aliqua specialis solemnitas pro donatione requisita fuerit, uti comparatione minoris requiritur Curatoris Autoritas.

Ad 3. r. mulierem nuptam absque consensu viri donare posse mortis causa affirmari à Fachinzo, l. 5. controvers. c. 60. quia potest testari; ergo, nisi alicubi specialiter derogatum sit, statuto, vel jure municipali, vel in tali persona exigatur alia solemnitas, spectato jure communi; poterit donare causa mortis; quia per L. *cum hic status*. §. *similes*. ff. de donat. inter virum, & uxorem, cui permiffum est facere testamentum, permiffa etiam est donatio causa mortis. Ad 4. r. probabilius, nullam ejus donationem causa mortis valere absque legitima cautione prævie data de solvendis usuris; ratio est regula Glossæ in L. *ram is*. ff. de mortis causa donationibus, ubi, prohibita testamenti factione, prohibetur mortis causa donatio; à qua regula solus filius familias excipitur; sed Usurario manifesto prohibita est testamenti factio absque præstita cautione de restituendis usuris. *Quamquam*, de usuris in 6. accedit, quod donare causa mortis, sit

fit mandare de rebus suis; & taliter donatum, fit quasi legatum; at ejusmodi usurarius per c. *Quamquam*, nihil mandare po-

test per ultimam voluntatem; & cum testari nequeat, nequit etiam legare; ergo. Ad s. 3. affirmative; de quo lib. 4. tit. 20.

QUÆSTIO XXV.
IN TITVLVM XXV. DE PECV-
LIO CLERICORUM.

1960 **H**oc titulo specialiter agitur de bonis Clericorum per ordinem potissimum ad sequentes titulos, ut constet, quo jure possint, aut non possint ea transmittere in alios, præsertim per ultimam voluntatem; vel, ubi decedunt, ab intestato. Non agimus hic de peculio filiorum familias quadruplici; sed Clericorum, quæ habent, vel communi titulo cum Secularibus; vel, speciali ratione sui ministerii, aut intuitu Ecclesiæ, cui deserviunt. Coeterum *peculium* in genere, ac vi vocis, est pusilla pecunia, seu pusillum patrimonium L. *depositi*. ff. de peculio; est etiam eorum, qui sui juris sunt; tum eorum, qui alterius sunt potestatis, sive sint servi subditi suis dominis, sive sint filii subditi suis parentibus; de quibus in seqq.

ARTICULUS I.

De bonis Clericorum Secularium.

1961 **B**ona Clericorum Secularium sunt in triplici differentia; nam, quæ habent ex hereditate, donatione, vel aliis contractibus civilibus, dicuntur *bona patrimonialia*: quæ acquirunt arte, vel industria propria, *non Ecclesiastica*; quæ verò habent, tanquam stipendia suorum laborum, officiorum, & ministeriorum Ecclesiasticorum, dicuntur *quasi patrimonialia*; talia sunt, quæ acquirunt celebrando, prædicando, sacramenta ministrando, vicarium temporalem agendo, quo etiam reducuntur funeralia, & secundum aliquos, distributiones quotidianæ; ut notat Pithing. h. t. n. 2. quæ denique habent, ex suis beneficiis Ecclesiasticis, dicuntur bona *mere Ecclesiastica*.

1962 **C**um autem alias, ubi sermo est de filiofamilias, sit quadruplex peculium, profectitium, adventitium, castrense, & quasi castrense; in Clericis Secularibus bona

patrimonialia etiam dicuntur *Castrensa*; quasi patrimonialia, *quasi castrensa*; mere Ecclesiastica verò *profectitia*; hujusmodi sunt annui redditus, ex fundis, seu prædiis, & bonis Ecclesiasticis ratione Decanatus, Canonicatus, vel alterius beneficii Ecclesiastici, quo etiam reducuntur decimæ Parochiarum; & de his in præsentibus potissimum quaritur; nam alia bona, nempe patrimonialia, & quasi, sunt sub libera, & plena dispositione Clericorum Secularium.

1963 **C**oeterum peculium castrense filiorum familias nomen habet à castris, & dicitur, quod in militia, vel occasione militiae, comparatur, qualia stipendia, spolia, donativa Ducum, vel commilitonum: hereditas, & legatum occasione militiae; unde si consanguineus cum alio versetur in bello, & ei relinquat aliquid, præsumitur relictum causa militiae L. 4. C. de castren. pecul. mil. item præsumitur datum causa, & intuitu militiae omne genus armorum, & quidquid in serviens bello, ut subeat rationem peculii Castrensis; sola mobilia, quæ donantur filio eunti ad bellum, vel à Patre, vel à Matre, vel à quacunque persona, *Castrensa* esse possunt; immobilia nequaquam: cum vero castrum in jure etiam regis palatium significet, bona castrensa vocantur, quæ in regis palatio acquiruntur L. *unic.* C. de Castrenf. palat. pecul. lib. 12. Denique, quæ ex talibus bonis, mediante aliquo contractu proveniunt, castrensa reputantur.

1964 **Q**uasi castrense est, quod habet privilegium Castrensis, quale omne id quod ex beneficio Ecclesiastico comparatur: imo quidquid acquiritur post Clericatum, etiam si alias esset adventitium; sic habetur expresse in authen. *Presbyteros*, C. de Episc. & Cleric. sunt enim Clerici milites spirituales; item, quidquid acquiritur officio publico, (non mechanico) ut Ju-